

El fons de rescat de l'euro podria fracassar a Bratislava: els europeus de l'est, que ja han passat per diverses crisis, no entenen per què han de pagar pels grecs.

Dimecres passat els professors sortien al carrer. Més de 8.000 travessaven el barri antic de Bratislava, indignats perquè cobren un sou baix i treballen en escoles atrotinades: “Durant dècades ens hem hagut d'estrènyer el cinturó”, diu un portaveu, “però ens continuen caient els pantalons”.

Dijous, el sindicat de metges va comunicar que 1.500 metges dels 6.500 que treballen als hospitals estatals volien anar-se'n com a protesta contra les mancances en els tractaments i en l'equipament dels hospitals.

El govern de la primera ministra Iveta Radicová s'ha posat el poble en contra. Malgrat uns èxits econòmics impressionants, Eslovàquia continua essent el segon país més pobre de la UE, amb un terç de desocupats en algunes regions. La cap del govern va iniciar un programa d'estalvi i ja no pot demanar més als ciutadans. No obstant això, encara ha de fer una cosa: Eslovàquia ha de contribuir amb 7.700 milions d'euros al fons de rescat de l'euro, una suma immensa per a un antic país comunista de 5,4 milions d'habitants. Actualment hi ha molt poques possibilitats que Radicová obtingui la majoria al parlament.

Els eslovacs tenen mala fama a Brussel·les per la seva manca de solidaritat: fa un any, la primera ministra, i després el parlament, van rebutjar d'oferir ajut financer a Grècia. Els eslovacs ja aplicaven reformes molt dures i no rebien “ni un cèntim”, va aduir la cap de govern.

Però aquesta tardor hi ha més coses en joc. Si els parlamentaris eslovacs no voten a favor del nou Fons Europeu d'Estabilitat Financera (EFSF), el pla de suport als membres de l'euro amb deutes pot quedar fet miques. Això pot originar l'enfonsament de la moneda única i ningú no sap quins altres països es trobaran arrossegats per la fallida de Grècia.

Per això Radicová ha parlat a favor del fons de rescat. I s'ha quedat sola.

El primer de la classe s'enfada

La veu dels contraris a l'EFSF és ni més ni menys que el seu company de coalició, Richard Sulík, i el seu partit, Llibertat i Solidaritat, dels vots del qual ella depèn. Aquests ajuts serien un camí directe “al socialisme”, adverteix. “Hem de deixar que Grècia faci fallida.”

A Sulík, que també és portaveu parlamentari, tant li fa si són actors estatals o és la UE, que s'immisceix en l'economia del seu país. Si aquest polític té tant èxit com a empresari és precisament perquè a Eslovàquia les forces del mercat poden regnar sense límits, igual com gairebé a tot Europa. Aquest *self made man*, que s'ha fet milionari per la seva disposició a arriscar-se i per l'esperit emprene-

La primera ministra eslovaca, Iveta Radicová.

TOURISTMAKER

Bratislava, la ciutat del boom.

dor, és l'exemple més clar de l'èxit a Eslovàquia vint anys després de la fi del comunisme.

Sulík va establir la base de la seva riquesa amb una xarxa de copisteries a començament de la dècada de 1980. Però l'any 1998 el canvi a Eslovàquia va arribar de debò. Com a membre d'una colla jove i radical organitzada al voltant del ministre de Finances, Ivan Mikloš, Sulík va contribuir a fer d'Eslovàquia un dels estats d'Europa més liberals econòmicament.

El nucli de les reformes va ser la *flat tax*, l'impost únic tant per a em-

presaris com per a persones físiques. A Eslovàquia tothom paga un 19% d'impostos. Aquesta taxa tan baixa va funcionar com un paquet de mesures. Els inversors van córrer cap a aquell país que fins aleshores gairebé no era conegut a Europa.

Ara Samsung fabrica televisors al peu de la serralada de Tatra; Volkswagen hi munta el Touareg; Porsche, el Cayenne; i Audi, el Q7. L'empresa automobilística coreana Kia ha invertit a la ciutat de Žilina, i Peugeot a Trnava. El gener del 2009 aquest país va esdevenir part de l'eurozona.

La indústria automobilística representa un quart del rendiment econòmic eslovac, la qual cosa va fer que la crisi econòmica mundial també castigues amb tota la intensitat el Danubi. El 2009 el producte interior brut es va reduir a gairebé un 5%.

Però el govern de Bratislava no s'ha desviat de les seves receptes liberals: en lloc de prestar diners per als paquets de mesures o apujar impostos, ha optat per imposar als seus ciutadans un estricta pla d'estalvi. Ha suprimit diners per a escoles, hospitals i carreteres. Es preveu que el 2013 el dèficit públic tornarà a complir els criteris de Maastricht. L'economia ha crescut al voltant del 4% el primer trimestre del 2011.

Com que ja és la segona vegada que han de sortir amb les seves forces de la misèria econòmica, molts eslovacs no estan disposats a pagar el deute d'Atenes. Per a ells, Grècia va ser sempre fora del teló d'acer i això, dels Carpats estant, vol dir en una zona de riquesa incalculable.

"A Eslovàquia hi regna una mena de mentalitat de primer de la classe", diu un directiu que treballa a Bratislava. "És a dir: 'Ho hem aconseguit treballant durament i sense ajut, de manera que els altres se n'hauran de sortir tots sols.'"

Jan Puhl

Traducció de David Egea

Breus

Turquia pren posicions a la transició siriana

No és cap secret l'interès del primer ministre turc, Recep Tayyip Erdogan, a convertir l'estat que encapçala en referent de bona part del món musulmà. La setmana passada, durant les hores prèvies a la inauguració de l'Assemblea General de l'ONU, Erdogan va assistir a una reunió significativa: tot i que no va pas ser l'únic dirigent amb qui Barack Obama va tenir trobada bilateral (el Brasil, l'Afganistan i Líbia van ocupar també l'agenda del president dels EUA), aquesta reunió va cridar l'atenció dels analistes, tant pel que té de reconeixement d'Erdogan com a

AP PHOTO

Recep Tayyip Erdogan

mitjancer entre occident i orient, com pel tema que s'hi va tractar: la necessitat d'articular una "transició controlada" a Síria. Hom assegura que, malgrat la sagnant repressió que ha desfermat contra les protestes ciutadanes, Baixar al-Assad no resistirà gaire més al poder.

Tests antipederàstia per a seminaristes

"L'Església ha de protegir més bé els infants", declarava l'arquebisbe de Malines-Brussel·les, André-Joseph Léonard. 400 casos d'abusos sexuals a menors per part de capellans belgues i tretze suïcidis de víctimes d'aquests abusos han dut la institució a prendre mesures. A partir d'ara, els seminaristes hauran de superar tests específics abans d'accedir a la condició de sacerdot: l'Església de l'estat belga ha anunciat que contractarà psicòlegs que puguin dur a terme aquests exàmens a tots els aspirants i mirar de prevenir, per tant, nous abusos.